

Janowo - 95 rocznica

W sobotę 11 lipca 2015 r., w Janowie - w historycznej Małej Polsce odbyły się uroczystości upamiętniające 95 rocznicę Plebiscytu na Powiślu, Warmii i Mazurach.

Uroczystości rozpoczęły się mszą św., podczas której biskup diecezji elbląskiej Jacek Jezierski w homilii przypomniał, że „...w połowie XIX wieku budzeniu się świadomości narodowej zaczął towarzyszyć nacjonalizm. Silne państwa takie jak carska Rosja i Prusy, zwłaszcza to ostatnie państwo po zjednoczeniu Niemiec, zaczęły narzucać zależnym od siebie narodom swój język, obyczaje i kulturę. Zaczęła się usilna rusyfikacja i germanizacja podbitego wówczas narodu polskiego. Po pierwszej wojnie światowej odrodziło się polskie państwo, a ludność o świadomości polskiej na Śląsku, a także w Prusach – konkretnie na Warmii i tu na Powiślu pragnęła wyrwania tych ziem spod administracji niemieckiego państwa i złączenia z Polską. Miał o tym zdecydować plebiscyt w 1920 roku. Plebiscyt, czyli rodzaj referendum. Jednak nie udało się wówczas Warmii i Powiśla związać na nowo z Rzeczpospolitą. Wspominamy dziś odważnych mieszkańców Jano-

wa z 1920 roku, którzy w plebiscycie opowiedzieli się za Polską i w tej miejscowości ów plebiscyt ów wygrali.

Biskup Jacek Jezierski podkreślił w kazaniu, że „...osoby, grupy etniczne, całe narody mają prawo do własnej kultury, języka, autonomii, do ziemi oraz do decydowania o sobie. Nie zawsze te prawa były i są respektowane. Tym większy szacunek dla tych, którzy się o te prawa upominali lub upominają. Miłość do własnego narodu jest ważną cnotą. Cnota to greckie słowo, słowo wzięte ze słownika pojęciowego Greków arete. Cnota – wartościowy przymiot charakteru. Miłość do własnego narodu, kraju jest cnotą, piękną właściwością. Nacjonalizm jest chorobą, przesadną, wypaczoną miłością, egoistyczną, jest bowiem dążeniem do tego, aby w imię dobra własnego narodu nie liczyć się z prawami należnymi innym”.

Następnie uczestnicy przemaszzerowali, z udziałem kwidzińskiej orkiestry dętej, pocztów sztandarowych i harcerzy,

pod symboliczny pomnik zamordowanych Janowiaków w czasie II wojny światowej, który znajduje się na janowskim cmentarzu przy kościele parafialnym. Liczne delegacje władz samorządowych gmin i powiatu kwidzińskiego, parlamentarzysty, przedstawiciele policji, straży pożarnej, wojska, partii politycznych, instytucji i szkół z powiatu kwidzińskiego, kombatanicy, potomkowie rodzin zamordowanych (wśród nich Leszek Czyżewski z synami Piotrem i Jakubem z Torunia oraz Tadeusz Czyżewski z Gdyni - potomkowie Augustyna Czyżewskiego - czołowego działacza plebiscytu, zamordowanego w Wielki Piątek 1940 roku w lesie pod Stutthofem) oraz mieszkańcy Janowa złożyli kwiaty pod pomnikiem. Była też delegacja z Piaseczna z niezującym już Janem Ejankowskim - znanym twórcą i propagatorem kultury kociewskiej.

Po złożeniu kwiatów wszyscy zgromadzeni na plebiscytowych uroczystościach przeszli

na boisko szkolne, na którym przebiegały uroczystości i piknik. W czasie przemówienia gospodarz uroczystości wójt gminy Kwidzyn Ewa Nowogrodzka przypomniała, że „...to nie tylko 95-rocznica rocznica i kolejne obchody, ale to też wielkie znaczenie dla tutaj naszej małej lokalnej społeczności, ale też troszkę szerszej. Co 5 lat organizujemy uroczystości o randze wojewódzkiej, krajowej. Szkoda, że tak niewielu parlamentarzystów chce z nami ten patriotyczny dzień, tą pamiętkę świętować. /../ My nie musimy tego organizować. My mamy obowiązki. My nic tak naprawdę nie musimy. To wynika z pewnych procesów, z pewnej historii, z pewnych naszych zachowań. /../ My naprawdę nic nie musimy, my mamy jeszcze raz powtórzyć wielki obowiązek wobec tych, którzy w 1920 roku tak pięknie opowiedzieli się, że chcą być w Polsce, chcą być nadal Polakami. Żeby pamięć o tych bohaterach nie zanikła, /../ my powinniśmy o tym mówić i przekazywać tę historię młodszemu pokoleniu. Bo jeśli tego zaprzestaniemy, nie będziemy wspominać, to ta pamięć zostanie zatracona. A tak jak już to zostało wspomniane narody, które tracą pamięć umierają. /../ Powinni-

śmy tą tradycję w dalszym ciągu podtrzymywać i bardzo nakładać nacisk na młodzież, aby też uczyła się, bo w ogólnopolskich książkach historii jest niewiele wzmianki o Małej Ojczyźnie, o Plebiscycie. Naprawdę niewiele, a my mamy taką piękną tradycję tu na Powiślu, tu w Małej Polsce, tu w Janowie, gdzie to wszystko się toczyło.”

Po oficjalnych przemówieniach odbyły się przedstawienia słowno-muzyczne w wykonaniu potomków Janowiaków oraz piknik z udziałem licznych zespołów oraz towarzyszące temu wiele atrakcji. Z okazji rocznicy Plebiscytu rozdano też uczestnikom uroczystości dwie przygotowane na ten dzień publikacje: Henryka Michalika „Obrona polskości na Ziemi Kwidzińskiej w latach 1918-1939” - wydana przez Powiślańską Lokalną Gru-

pę Działania i Zygfrida Wendta „Katrzyńska graniczna struga” – wydana przez Bibliotekę Publiczną Gminy Kwidzyn z siedzibą w Marezie. Każdy uczestnik otrzymał też pamiątkową plaketkę.

Podkreślić trzeba wspaniałą organizację tych uroczystości przez władze gminy Kwidzyn i szkoły w Janowie, którym należy się za to podziękowanie. Pogoda także dopisała tego popołudnia i wieczoru, a koncerty zespołów muzycznych trwały do późnego wieczoru. Szkoda, że zabrakło przedstawicieli władz wojewódzkich, ponieważ janowskie uroczystości są ważnym wydarzeniem patriotycznym nie tylko w skali Pomorza, o których powinno się pamiętać. Za 5 lat będzie okazją do uczczenia okrągłej 100 rocznicy plebiscytu.

CC

Konkurs Plastyczny

na projekt Kartki Pocztovej

Temat:
"100 lecie Plebiscytu na Powiślu, Warmii i Mazurach"

Termin składania prac:
17 sierpnia 2020r.

ORGANIZATOR:

Urząd Gminy Kwidzyn

Szczegółowe informacje
w regulaminie konkursu na stronie www.gminakwidzyn.pl

Uroczystości 11 lipca w Malborku

Burmistrz Miasta Malborka zaprasza do wzięcia udziału w obchodach upamiętniających ważne dla mieszkańców miasta wydarzenia związane z ich historią: 100. Rocznice Plebiscytu na Ziemi Malborskiej oraz obchodzoną tego samego dnia 77. Rocznice Rzezi Wołyńskiej.

Program dnia 11 lipca 2020 roku:

10:15 Złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą przybycie pierwszych powojennych osadników z Wołynia, mieszczącą się na budynku Dworca PKP.

11:00 Odświeżenie pomnika upamiętniającego wydarzenia plebiscytu na Ziemi Malborskiej w 1920 roku przy ul. Piastowskiej w Malborku.

11:45 Zakończenie uroczystości.

Choć obydwa te wydarzenia mają całkowicie odmienny charakter i dzieli je wiele lat, mają jednak znaczenie dla historii Malborka i jego mieszkańców. W wyniku plebiscytu, pomimo prowadzonej od końca 1919 r. akcji propagandowej, Malbork na kolejne lata pozostał w granicach Niemiec. Zaś w wyniku akcji przeprowadzonej przez ukraińskich nacjonalistów na Wołyniu, w pierwszym transporcie powojennych osadników do Malborka znaleźli się, w większości, właśnie przesiedleńcy z Kresów.

WAŻNE! Prosimy o zabranie ze sobą maseczek, a także utrzymywanie bezpiecznej odległości!

